BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 211 Vineri 4 August 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O COMUNITATE NOUĂ: A TINERETULUI

Schimbul de vizite dintre tineretul nostru și cel al țărilor prietene a cunoscut anul acesta o desvoltare din cele mai îmbucurătoare. Pe lângă schimbul mai vechiu de bursieri, dela stat la stat, în vederea perfecționării în diferite specialități și în deosebi în studiul limbii și literaturilor respective ,pe lângă călătoriile în echipe ale cursiștilor din țară organizate anual de institutele francez, italian, german, anglo-român, etc. sau stagiile de practică oferite reciproc funcționarilor sau absolvenților de școli tehnice sau comerciale și industriale de către institutele naționale de emisiune sau casele de depuneri și economii sau de diferite stabilimente mari de comerț sau alte întreprinderi, etc., — pentru sezonul acesta avem de subliniat importantul și foarte semnificativul schimb de ospitalități estivale între organizațiile de străjeri ale României și celelalte organizații tinerești din Anglia, Franța, Italia, Polonia, Germania, etc. Detașamente până la 100 de străjeri români au fost chemate să-și petreacă vacanța în taberile cercetășești din Anglia și Franța, sau în taberile organizațiilor corespunzătoare din Italia, Germania, Polonia, precum și detașamente tinerești din aceste țări s'au înfrățit în clipe aceasta cu tineretul străjeresc din taberele României. Apoi, alte echipe formate din dănțuitori și coruri, sub egida organizației „Muncă și voe bună" sau a subsecretariatului propagandei, poartă peste hotare pitorescul costumelor, odată cu frăgezimea cântecului și jocului românesc, în formele lor originale, atât de revelatoare.

Dorința de a spori aceste prilejuri de contact, de cunoaștere reciprocă, de interpenetrațiune sufletească între massele tineretului aparținând diferitelor națiuni este, desigur, un semn al vremii. El are parcă menirea să arate conducătorilor vremelnici ai statelor, că în ciuda neînțelegerilor și frământărilor de azi, în viața și în legăturile dintre popoare pot exista atâtea punți de argint care să le apropie prin tot ce au ele mai curat, mai sănătos, mai vrednic de atenție în tezaurele nației, pot exista atâtea domenii de întrecere cinstită și cavalerească sau de cooperare rânduită și pacifică, puse în slujba idealurilor de mărire a fiecărui popor în parte și prin aceasta chiar în slujba idealurilor de umanitate și de propășire universală.

Stabilirea acestei atmosfere de comunitate și solidaritate sufletească între organizațiile tinerești de pretutindeni, înfrățirea lor în gânduri și bucurii, sub binecuvântarea soarelui și a mișcării în aer liber, din cuprinsul taberilor dela mare sau dela munte, vor despica poate în suflete drumuri mai senine și mai nobile pe care să se întâlnească năzuințele și sforțările de mai bine ale genului uman. Tineretul întrupează, deci, tocmai aceste năzuinți de mai bine, care, mărturisit sau numai în taină, însuflețește azi mai puternic decât oricând visurile și nădejdile unei întregi omeniri chinuite.

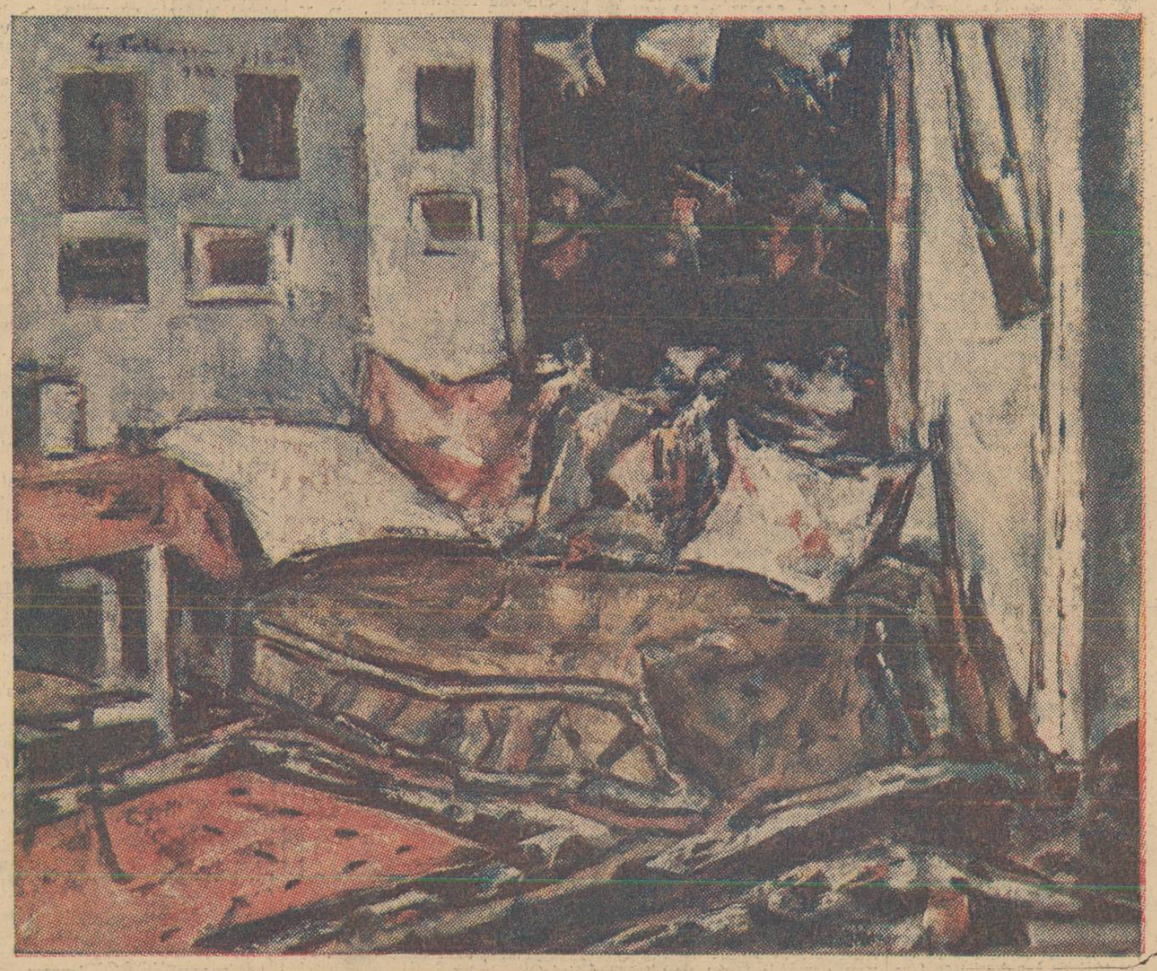

INTERIOR — de G. PETRAȘCU

Opera romanității in Dobrogea

de R. SEIȘANU

Faptul că zilele trecute s'a inaugurat cu solemnitate, în prezența reprezentanților autorităților, în frunte cu rezidentul ținutului Mării, d. Ottescu, campania de săpături arheologice pe terenul anticului oraș întărit roman, Abrittus, din Dobrogea de sud, este o dovadă de importanța ce a început să se dea și la noi descoperirilor arheologice într'o provincie, care a cunoscut în trecutul ei glorios, binefacerile triplei civilizații elenă, romană și bizantină.

Reamintim, că pe temeiul pieselor arheologice descoperite până acum, atât din epoca preistorică, cât și din cea istorică, reese strânsa legătură și chiar comunitatea de interese dintre populația străveche a Dobrogei și aceea de dincoace de Dunăre și din regiunea Carpaților.

Aceleași tipuri de ceramică pictată s'au găsit în Dobrogea — cu prilejul săpăturilor făcute sub direcția arheologilor noștri —, ca și cele descoperite la Cucuteni. Dacii au stăpânit și ei Dobrogea; iar Romanii, care au avut nevoe de gurile Dunării și de porturile Mării Negre, au cucerit mai întâi Scyția minor — cum se numea în vremea lor Dobrogea noastră — și apoi Dacia. Lunga dominație romană între Dunăre și Marea Neagră a însemnat o epocă de înflorire a civilizației latine și de afirmare puternică a romanității creatoare, în acest ținut, totdeauna dependent de teritoriile carpatice și dunărene, în trecut, ca și astăzi, — de oarece situația geografică și condițiile economice legate de ea, comandă aceleași relațiuni și interese. Ce a însemnat oare falnicul monument ridicat de împăratul Traian, după înfrângerea Dacilor și a barbarilor, aliați cu ei, pe teritoriul dobrogean, în apropiere de Dunăre, lângă Adamclissi, în cinstea zeului Marte și întemeerea orașului învecinat, Tropaeum Trajani, dacă nu afirmarea dominației romane în aceste părți?

A fost o mare greșală, că o mare parte din piesele arheologice ce s'au mai găsit la Adamclissi, s'au transportat și depus la Muzeul de antichități din București, în ur-

(Continuare in pag. 2-a)

Principele Regent Paul restabilit

Londra, 1 August (Rador).— *Marți după amiază s'a dat următorul comunicat de către palatul Buckingham:*

„Principele Regent Paul al Iugoslaviei care a fost operat cu succes în cursul săptămânii trecute pentru a I se înlătura un dinte adânc înrădăcinat, a părăsit Marți sanatoriul.

Operația la care a fost supusă Alteța Sa Regală nu a fost o operație ușoară sau de mică importanță, așa cum din greșală s'a afirmat săptămâna trecută de către presă, ci din contra una dintre cele mai grele în chirurgia dentară".

Un centenar neștiut

de AL. GREGORIAN

Răsfoind zilele acestea o carte din acelea care nu se mai citesc decât pe marginea unui raft de anticărie, am găsit pe un colț de filă îngălbenită însemnarea aceasta lapidară: „Gustar 1839: Kreţulescu și alții întemeiază soțietatea de știudenți în Franța".

Notița glosatorului anonim cu accentul ei de plaivaz pașoptist, m'a trimis la literatura epocii și mi-am putut reconstitui astfel un întreg capitol de viață românească încă nu destul de bine cunoscut în esența ideologică și în sensul lui istoric.

La 1839 Franța, care încă domina Europa prin figura de o tragică măreție a lui Napoleon Bonaparte cu reformele lui adânci în structura societății și cu epicele victorii și înfrângeri fulgerate în toate părțile continentului, avea pe tron un rege liberal, pe Louis Filip, el însuși un admirator al ideilor napoleoniene. Regele cultiva ideea dessubjugării popoarelor oprimate și Parisul era în vremea aceea locul de întâlnire al tuturor patrioților surghiuniți. După revoluția dela 1830 erau acolo în plină fierbere principiile care aveau să încerce apoi răsturnările dela 1848, și de pe baricade începeau să se deslușească din ce în ce mai bine strigătele pline de înflăcărare ale revoluționarilor generoși: „Vive la Pologne, vive les peuples martyres!" ca întotdeauna, Franța era sedusă de mirajul libertății și întreaga Europă oprimată privea către ea.

In vremea aceasta, Principatele noastre dunărene se găseau sub apăsarea turcească și rusească. La Iași, domnul era o jucărie oricând la cheremul muscalilor. La București, hospodarul se înscăuna ori se mazilea cu firman dela Sublima Poartă, preț de peșcheșuri, bacșișuri și umiliri fără număr.

Ecoul ideilor revoluționare dela Paris ajunsese însă și în acest oropsit colț de Orient. Dar cum aici încătușarea era prea grea pentru asemenea acțiuni. boerii, sătui de jug străin și întristați de pătimirile țării, începură a privi, unii dintre dânșii, pe sub cabaniță către Francia. Și astfel, unul câte unul, ei începură a-și trimite feciorii pentru învățătură, în Orașul Luminii.

Goleștii, Filipeștii Cantacuzinii, Ghiculeștii, Brăiloiu, Negulici, Anagnoste, Radu, Kreţulescu și alții își urcară astfel odraslele în bute și în poștalioane dimpreună cu florinii și merindele de trebuință și le porniră departe peste hotare.

La Paris timizii învățăcei valahi, ca să nu se înstrăineze unul de celălalt, găzduiră cu toții la

(Continuare in pag. 2-a)

EXPUNEREA D-LUI CHAMBERLAIN

de I. LUGOSIANU

Nici un șef de guvern n'a avut, în timpul din urmă, mai des, ca d. Chamberlain, prilejul de a explica politica țării sale. Lucrul nu e de mirare, într'un regim de opinie publică. De patru luni cea mai mare parte a inițiativelor internaționale a trecut în mâinile Angliei. O înarmare uriașă, al cărei ritm e poate unic în istorie și o răsturnare radicală a politicii externe engleze, au cerut primului ministru o desfășurare de energie excepțională. Activul politicii sale apare extrem de bogat în ultimele patru luni.

La pasivul acestei politici s'au înscris însă în luna Iulie trei serii de greutăți: amânarea discuției legii neutralității în Senatul american, impresia lăsată de acordul cu Japonia și întârzierea încheierii unei înțelegeri cu Rusia Sovietică, după patru luni de discuțiuni.

Opoziția întâmpinată de Președintele Roosevelt în Senat e în bună parte de domeniul politicii interne americane și a fost de sigur tot așa de neașteptată pentru Marea Britanie, ca și denunțarea acordului comercial dintre Japonia și Statele-Unite. In schimb, târâgănirea negocierilor cu Rusia Sovietică și încheierea acordului cu Japonia au putut lăsa unei părți din opinia publică și opoziției parlamentare engleze impresia că d. Chamberlain ar fi încetinit acțiunea sa viguroasă pentru încheierea frontului contra agresiunii. Opoziția liberală prin d. Sinclair și cea laburistă, prin d-nii Dalton și Noël Baker au imputat primului ministru că este mai aplecat spre împăciuire de cât Lord Halifax și că nu lasă ministrului său de externe destulă libertate de acțiune, ceiace a lăsat impresia că diplomația britanică este șovăelnică și i-au cerut cu stăruință să termine negocierile cu Sovietele, indispensabile pentru desăvârșirea „frontului păcii", pe o bază de încredere și respect reciproce, să trimită la Moscova un om de mare valoare politică sau să ia contact direct cu fruntașii sovietici pentru încheierea acordului, să țină parlamentul deschis până la terminarea negocierilor, în fine să facă declarații limpezi asupra voinței sale de rezistență contra agresiunii.

D. Chamberlain a ținut să folosească prilejul acestor critici, spre a face, înainte de începerea vacanțelor parlamentare, o nouă punere la punct a politicii externe britanice.

Situația e delicată, a spus în rezumat primul ministru, „trebue să ne ferim de a exagera deosebirile dintre noi și nu servește Anglia cine afirmă că există divergențe între conducătorul guvernului și ministrul său de externe". Ce s'a făcut pentru „frontul păcii" este evident: o înarmare formidabilă, tratate de asistență mutuală cu Polonia și cu Turcia, garanții unilaterale date României și Greciei, credite financiare acordate unor numeroase țări spre a le sprijini în lupta lor pentru independență.

D. Chamberlain s'a explicat însă mai pe larg asupra celor două chestiuni, care au făcut obiectul criticelor opoziției: negocierile cu Rusia și situația din Extremul Orient.

Guvernul britanic înțelege, ca și opoziția, importanța contribuției sovietice la lupta contra agresiunii. El a fost învinuit însă că a târâgănit încheierea acordului. D. Chamberlain afirmă că există toate elementele unei înțelegeri, dar că agresiunea indirectă n'a putut fi încă definită în chip satisfăcător. Guvernul britanic este de acord cu opoziția asupra pericolului ei, dar el n'ar dori să dea impresia că ar putea aduce vreo atingere independenței politice a altor state. Or, formula sovietică dedea tocmai această impresie. Pentru a nu târâgăni convorbirile cu Sovietele, d. Chamberlain a încercat, fără a isbuti, să încheie cu Rusia un acord provizoriu, încă din prima fază a negocierilor. In schimb, primul ministru a anunțat Camerei Comunelor că o delegație militară engleză va pleca Miercuri la Moscova spre a discuta o convenție militară, chiar înainte de înfăptuirea acordului politic, procedură pe care, cu drept cuvânt, primul ministru o consideră ca fără precedent în istorie.

In ceiace privește situația din Extremul Orient, d. Chamberlain declară că guvernul britanic nu și-a modificat politica și că nici guvernul japonez nu i-a cerut acest lucru. Marea Britanie va considera însă situația ca gravă, dacă agitația anti-britanică va continua în regiunile chineze ocupate de Japonia. Primul ministru repetă însă că nu poate face nici o declarație a-

(Continuare in pag. 2-a)

NOTE

Panteism...

Intr'o zi, când veți trece pe lângă „Biserica cu Sfinți", — așa se chiamă biserica din calea Moșilor, de lângă strada Cernica, — trebuie să vă opriți și să-i priviți pereții exteriori, în partea de sus.

Veți vedea, deoparte și de sf. Petru cred, de cealaltă, sigur, pe sf. Nicolae dela Mira-Lichiei, — deasupra ușii — iar pe pereții din spre calea Moșilor veți vedea o serie de chipuri cari, cred, nu se mai găsesc pe zidurile niciunei biserici creștine ortodoxe.

Primul, cu inscripția foarte citeață, este Filosoful Thales (care nu poate fi decât vechia noastră cunoștință din Milet), având lângă el un alt filosof, poate Anaxagora sau chiar mult înțeleptul Aristot... Seria chipurilor este împlinită de câteva Sybile cari, în atitudini cuviosae, enunță, pe câte o fâșie întinsă în chip de eșarfă, adevărurile epocii asupra vieții și a morții oamenilor...

Nu este caracteristică această adunare, a unor alese personagii profane, reale sau mitologice, laolaltă cu sfinții cari s'au ostenit vestind cuvântul Domnului?.. Pe cei ce s'au trudit întru căutarea vesnic-nestiutului Adevăr ca și pe cei ce-au pierit pentru purureu-nevăzuta Lumină, concepția, — în orice caz foarte largă, — a unui zugrav (care, trăind, a făcut ceva mai mult decât să amestece văpsele), i-a adunat în cadrul unui locaș de închinare... Și, fără îndoială, într'un asemenea gând al său, cumintele zugrav, — de al cărui nume nu știu câți din noi au auzit, — a ținut să se prosterneze în fața marelui mister ursit să rămână nedezlegat, asemenea antticilor cari, departe de sumedenia de capiște cu chipuri cioplite, ridicaseră, cu grije și respect, templul închinat Dumnezeului necunoscut, însă totdeauna prezent...

M. Negru

D. Mușanoff

despre rezultatele călătoriei sale la Londra și Paris

Sofia, 1 August (Telegraph-Orient). — *Președintele Camerei bulgare, d. Mușanoff, care s'a întors eri din călătoria sa la Londra și Paris, a făcut declarații presei, în care a subliniat caracterul strict particular al călătoriei sale de recreație. D. Mușanoff a declarat că a crezut că ar fi totuși folositor dacă ar intra în contact cu reprezentanții diferitelor state. Primirea ce i s'a făcut la Londra și la Paris, mai ales din partea președinților parlamentului englez și francez, cât și audiența ce i s'a acordat din partea regelui Angliei, a fost o atenție arătată de fapt Bulgariei. Mai departe, d. Mușanoff a arătat că s'a convins, cu ocazia vizitei la Londra și la Paris, că numai țara aceea e respectată în străinătate, care e unită în interior și guvernul căreia se sprijină pe opinia publică a țării.*

LA MUNTE ȘI LA MARE

Marți, în gara de Nord: Cei care pleacă...

D. EDEN DESPRE SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Londra, 1 August (Rador).— **„Politica de „împăciuire a fost îngropată adânc și în schimb guvernul a pornit spre realizarea unei politici de clădire a frontului păcii contra oricărei viitoare agresiuni", scrie d. Eden, fost ministru al afacerilor străine, într'o scrisoare adresată alegătorilor săi.**

In această scrisoare d. Eden adaugă: „In viitoarele săptămâni se vor înregistra fără îndoială o serie de svonuri, unele optimiste, altele pesimiste. Vom auzi pe rând asigurări că nu există nici un pericol de război și amenințări că va fi vai și amar de noi dacă nu facem ceace ni se spune.

Poporul britanic nu se va încrede nici în promisiuni și nici în asigurări. El se va lăsa convins numai de fapte.

Una singură este misiunea oamenilor de stat britanici în actualele împrejurări: să convingă pe conducătorii și pe popoarele Germaniei și Italiei de neclintita tărie a hotărârii noastre. Dacă reușim acest lucru, dacă convingem și pe alții de ceace știm că este adevărata atitudine a poporului britanic, atunci nu va fi război".

Focul din portul Alger

Telegramele au anunțat, recent, că în portul Alger au luat foc, în urma unei explozii, marile depozite de mărfuri, cari au fost nimicite în întregime; în această catastrofă s'au găsit moartea numeroase persoane. In cliseul nostru se vede un înfiorător aspect al sinistrului